

Sygn. akt VIII C 160/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant st. sekr. sąd Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2021 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa zarządcy masy sanacyjnej (...) Spółki Akcyjnej w restrukturyzacji z siedzibą we W.

przeciwko K. F.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 109,60 zł (sto dziewięć złotych sześćdziesiąt groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 marca 2021 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 160/21

UZASADNIENIE

W dniu 19 stycznia 2021 roku powód - Zarządca masy sanacyjnej (...) Spółki Akcyjnej w restrukturyzacji z siedzibą we W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem, wytoczył przeciwko pozwanemu - K. F. powództwo o zapłatę kwoty 1.019,88 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 910 zł od dnia 1 listopada 2019 roku do dnia zapłaty, od kwoty 109,60 zł od dnia 28 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 0,28 zł od dnia 28 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Powód wskazał, że pozwany zawarł umowę nr (...), której przedmiotem świadczenia powódki była sprzedaż energii elektrycznej dostarczanej na określony w umowie adres punktu poboru. Powód od dnia 1 stycznia 2018 roku świadczył na rzecz pozwanego usługę sprzedaży, wywiązując się tym samym z obowiązków wskazanych w umowie, na potwierdzenie czego wystawił faktury VAT. Pozwany nie uregulował należności wynikających z przedmiotowych faktur wobec czego umowa została rozwiązana z przyczyn leżących po stronie pozwanego przed upływem uzgodnionego terminu obowiązywania umowy. W związku z przedwczesnym rozwiązaniem umowy, zgodnie z zapisami umowy, powód uprawniony był do naliczenia pozwanemu stosownej opłaty, na potwierdzenie czego wystawił notę obciążeniową.

Na dochodzoną pozewem wierzytelność składają się następujące kwoty: 910 zł z tytułu nieopłaconej faktury VAT nr (...) z dnia 17 października 2019 roku z terminem płatności do dnia 31 października 2019 roku, 109,60 zł z tytułu nieopłaconej faktury VAT nr (...) z dnia 12 grudnia 2019 roku z terminem płatności do dnia 27 grudnia 2019 roku

oraz 0,28 zł z tytułu nieopłaconej faktury VAT nr (...) z dnia 12 grudnia 2019 roku z terminem płatności do dnia 27 grudnia 2019 roku.

(pozew k. 4-5)

W odpowiedzi na powyższe, pozwany K. F., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie adwokata, wniósł o oddalenie powództwa w całości kwestionując roszczenie zarówno, co do zasady jak i wysokości oraz zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

(odpowiedź na pozew k.42-44)

W piśmie procesowym z dnia 6 maja 2021 roku pełnomocnik powoda podtrzymał w całości żądanie pozwu. Podniósł, że przed zawarciem umowy pozwany został wyczerpująco poinformowany o przedmiocie umowy oraz jej istotnych postanowieniach. Wskazał, że opłata jednorazowa z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy zawartej na czas oznaczony wynika wprost z § 11 ust 21 Ogólnych Warunków Umowy Kompleksowej (Załącznik Nr 3), zaś jej wysokość została prawidłowo obliczona. Pełnomocnik powoda wskazał ponadto, że powód zobowiązany był do jej zastrzeżenia zgodnie z art. 4j ust 3a Prawa energetycznego.

Na rozprawie w dniu 12 maja 2021 roku pełnomocnik powoda nie stawił się. Pełnomocnik pozwanego podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie wnosząc o oddalenie powództwa w całości.

(pismo procesowe powoda k. 51-52, protokół rozprawy z dnia 12 maja 2020 roku k. 57-58)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 listopada 2017 roku pozwany K. F. zawarł z (...) S.A. z siedzibą we W. umowę kompleksową sprzedaży energii elektrycznej nr (...), zgodnie z treścią której powód był zobowiązany do dostarczania energii elektrycznej do nieruchomości położonej przy ul. (...) w Ł., zaś pozwany do terminowego uiszczania na rzecz powoda opłat za dostarczoną energię. Umowa została zawarta na czas oznaczony na okres 48 miesięcy. Integralną część umowy stanowił m.in. załącznik nr 3 - Ogólne Warunki Umowy Kompleksowej (dalej OWU).

Zgodnie z umową, rozliczenia dokonywane były w okresach rozliczeniowych wynikających z taryfy (...) dla grupy taryfowej klienta ((...) Kompleks 48) w oparciu o faktury szacunkowe lub faktury rozliczeniowe przedstawiane przez sprzedawcę na podstawie danych pomiarowo rozliczeniowych przekazanych sprzedawcy przez (...) (faktury rozliczeniowe). Odczyty wskazań układu pomiarowo-rozliczeniowego dokonywane miały być przez przedstawicieli (...).

Zgodnie z postanowieniami § 11 ust. 6 OWU sprzedawca mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 1 miesięcznego okresu wypowiedzenia w przypadku, gdy klient zwlekał z zapłatą za świadczoną usługę kompleksową co najmniej przez okres 30 dni po upływie terminu płatności, pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wstrzymania dostarczania energii elektrycznej oraz wyznaczenia dodatkowego

14 - dniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności. W przypadku wypowiedzenia umowy zawartej na czas oznaczony przez klienta przed upływem okresu na jaki została zawarta lub wypowiedzenia umowy przez sprzedawcę z przyczyn leżących po stronie klienta przed upływem okresu na jaki umowa została zawarta, klient zobowiązany był do zapłaty na rzecz sprzedawcy opłaty jednorazowej, której wysokość oblicza się przez pomnożenie kwoty 35 zł przez liczbę pełnych miesięcy pozostałych do upływu oznaczonego czasu obowiązywania umowy (§ 11 ust. 21).

Wypowiedzenie umowy lub jej rozwiązanie w drodze porozumienia stron wymagało formy pisemnej pod rygorem nieważności (pkt 14 umowy).

(okoliczności bezsporne, umowa k. 14-15, załącznik nr 3- OWU k. 17-18)

Przedmiotowa umowa została zawarta w miejscu zamieszkania 75 letniego wówczas pozwanego K. F.. W dniu podpisywania umowy pozwany jak twierdzi nie otrzymał egzemplarza OWU. K. F. podpisując umowę pozostawał w przekonaniu, że zawiera umowę o dostawę energii z (...).

(dowód z przesłuchania pozwanego 00:07:02 w elektronicznym protokole rozprawy z dnia 12 maja 2021 roku k. 55-58)

Powód na podstawie łączącej strony umowy dostarczał energię elektryczną do nieruchomości położonej przy ul. (...) w Ł.. Powód wystawił na pozwanego następujące faktury VAT:

-nr (...) z dnia 17 października 2019 roku na kwotę 910 zł tytułem jednorazowej opłaty za rozwiązanie umowy, z terminem płatności do dnia 31 października 2019 roku,

-nr (...) z dnia 12 grudnia 2019 roku na kwotę 109,88 zł tytułem rozliczenia za dostawę energii za okres od 25 czerwca 2019 roku do 30 października 2019 roku z terminem płatności do dnia 27 grudnia 2019 roku;

- nr (...) z dnia 12 grudnia 2019 roku na kwotę 0,28 zł tytułem odsetek, od faktury (...) z terminem płatności do dnia 27 grudnia 2019 roku.

W aktach sprawy brak jest faktury (...), jak również dowodu potwierdzającego datę jej opłacenia. Brak jest również dowodu doręczenia pozwanemu wszystkich, powyższych FV.

W aktach brak jest nadto dowodu wystawienia jak i wysłania wezwania skierowanego do pozwanego a poprzedzającego ewentualne wypowiedzenie umowy przez powoda, nie ma również wypowiedzenia umowy przez powoda, czy pozwanego

jak i dowodu jego ewentualnego doręczenia drugiej stronie umowy.

(faktury VAT k. 26-28; okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron procesu oraz częściowo na podstawie dowodu z przesłuchania pozwanego w charakterze strony.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne jedynie w niewielkim zakresie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że pozwany wnosząc o oddalenie powództwa w całości zakwestionował roszczenie pozwu tak, co do zasady jak i wysokości.

Tym samym strona powoda powinna wykazać, że istniały podstawy do obciążenia pozwanego kwotami z FV jak w pozwie; to stronę powodową obciążała bowiem powinność udowodnienia zasadności powództwa (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.).

Powód dochodząc roszczenia z tego tytułu obciążenia pozwanego jednorazową opłatą z tytułu rozwiązania umowy powoływał się na § 11 ust. 21 OWU, zgodnie z którym w przypadku wypowiedzenia umowy zawartej na czas oznaczony przez klienta przed upływem okresu na jaki została zawarta lub wypowiedzenia umowy przez sprzedawcę z przyczyn leżących po stronie klienta przed upływem okresu na jaki umowa została zawarta, klient zobowiązany był do zapłaty na rzecz sprzedawcy opłaty jednorazowej, której wysokość oblicza się przez pomnożenie kwoty 35 zł przez liczbę pełnych miesięcy pozostałych do upływu oznaczonego czasu obowiązywania umowy, ale jednocześnie w żaden sposób nie wykazał ani w jakiej ewentualnie dacie ani, że w ogóle doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy. Powód nie przedłożył żadnego dowodu wykazującego, że wzywał pozwanego do zapłaty i wezwanie to doręczył pozwanemu, nie wykazał również że sporządził oświadczenie o wypowiedzeniu z przyczyn leżących po stronie pozwanego i to zostało

doręczone pozwanemu jak również nie wykazał, że takowe oświadczenie pozwanego o wypowiedzeniu umowy zostało mu doręczone ani w jakiej dacie.

W tym miejscu przypomnieć należy, że zgodnie z § 11 ust. 8 OWU oraz pkt 14 przedmiotowej umowy wypowiedzenie umowy lub jej rozwiązanie w drodze porozumienia stron wymagało formy pisemnej pod rygorem nieważności.

W konsekwencji uznać należy, że powód nie wykazał, że w ogóle doszło a jeśli tak w jakiej dacie do zakończenia umowy z winy pozwanego przed upływem terminu w jakim ta miała obowiązywać. Powyższe w dalszej konieczności uniemożliwia zweryfikowanie prawidłowości obliczenia nałożonej kary umownej. W konsekwencji powództwo obejmujące przedmiotowe roszczenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Jeszcze raz podkreślić należy, że stosownie do treści art. 6 k.c. ciężar wykazania faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Konstrukcja ciężaru dowodu ma na celu ustalenie, po czyjej stronie leży ryzyko poniesienia ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Konsekwencją nie wykazania przez stronę prawdziwości określonych twierdzeń mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy jest niemożność oparcia na nich sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskaby aktywным działaniem. Wskazuje się, iż w świetle art. 6 k.c. rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyr. SN z 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSN 1997, Nr 6- 7, poz. 76; K. Pietrzykowski, Komentarz do art. 6 k.c. (w:) K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. T. 1, Wyd. 8, Warszawa 2015).

Na marginesie wskazać należy, że nawet gdyby powód wykazał, że doszło do rozwiązania przedmiotowej umowy, czego w sprawie nie wykazano a co należy z całą mocą podkreślić, roszczenie powoda w zakresie opłaty jednorazowej z tytułu rozwiązania umowy przed terminem również okazało by się niezasadne. Podkreślenia wymaga, że kara umowna może być zastrzeżona jedynie na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania świadczenia niepieniężnego, co wynika wprost z treści art. 483 § 1 k.c. Wedle Sądu, ocena skuteczności zastrzeżenia kary umownej na wypadek wypowiedzenia lub rozwiązania umowy nie może być oderwana od analizy tego, na czym polegało niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Jeżeli niewykonanie zobowiązania dotyczy zobowiązania o charakterze pieniężnym (tak jak w realiach niniejszej sprawy – gdyż już w samym pozwie powód podał, że do rozwiązania umowy doszło z przyczyny zawinionej przez pozwanego, bowiem nie regulował należności za dostarczaną energię), to należy przyjąć, że zastrzeżenie kary umownej na wypadek rozwiązania umowy z tej przyczyny w istocie stanowi sankcję za niewykonanie lub nienależyte wykonanie świadczenia pieniężnego. W takiej sytuacji żądanie zapłaty kary umownej nie jest uzasadnione, a samo postanowienie przewidujące takie uprawnienie jest sprzeczne z dyspozycją bezwzględnie obowiązującego przepisu art. 483 § 1 k.c. i nieważne na podstawie art. 58 § 1 k.c. Niewątpliwie, kara umowna jest surogatem odszkodowania za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania niepieniężnego (art. 483 § 1 k.c.). Zastrzeżenie jej w przypadku zobowiązań pieniężnych jest co do zasady nieważne. Bezwzględnie obowiązującym przepisem prawa jest art. 483 k.c. Kary umowne mogą być wyłącznie sankcją za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie zobowiązań niepieniężnych. W przeciwnej sytuacji żądanie zapłaty kary umownej nie jest uzasadnione, a samo postanowienie przewidujące takie uprawnienie jest sprzeczne z dyspozycją bezwzględnie obowiązującego art. 483 § 1 k.c. i nieważne na mocy art. 58 § 1 k.c. Brak jest także podstaw do zasądzenia dochodzonej z tego tytułu kwoty na podstawie ogólnych przepisów o niewykonywaniu zobowiązań. W myśl reguły dowodowej z art. 6 k.c. dochodzenie przez wierzyciela roszczenia odszkodowawczego wymaga, aby wykazał on w procesie okoliczności, z których wywodzi skutki prawne dla siebie korzystne. W ocenie Sądu powód nie udowodnił co najmniej dwóch przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego tj. wysokości szkody i adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania.

Jednocześnie wskazywany przez powoda przepis art. 4 j ust 3 a Prawa energetycznego, stanowi, że odbiorca końcowy może wypowiedzieć umowę zawartą na czas

oznaczony, na podstawie której przedsiębiorstwo energetyczne dostarcza temu odbiorcy paliwa gazowe lub energię, bez ponoszenia kosztów i odszkodowań innych niż wynikające z treści umowy, składając do przedsiębiorstwa energetycznego pisemne oświadczenie, bynajmniej wbrew twierdzeniom strony powodowej nie zobowiązywał dostawcy do zastrzeżenia kary umownej.

W sprawie strona powodowa nie udowodniła również zasadności obciążania pozwanego kwotą 0,28 zł z FV (...) tytułem odsetek od faktury (...). Powód nie przedłożył ani FV nr (...) z której wynikałaby wysokość należności, czy termin jej płatności, ani żadnego dowodu potwierdzającego uregulowanie powyższych należności po terminie. Niewątpliwie zaś to powód z okoliczności tych wywodził korzystane dla siebie skutki prawne.

W konsekwencji uznać należy, że również w tym zakresie powództwo nie zostało udowodnione przez stronę powodową i jako takie podlegało oddaleniu.

Jednocześnie w sprawie wykazano, że strony łączyła umowa, zgodnie z którą powód był zobowiązany do dostarczania do nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) energii elektrycznej, zaś pozwany do uiszczania na rzecz dostawcy opłat za dostarczoną energię. W związku z powyższym powód, za wykonaną usługę, dokonał stosowanego rozliczenia, wystawiając fakturę VAT nr (...) na kwotę 109,60 zł.

K. F. nie wykazał zaś, że dokonał przedmiotowej płatności i nie złożył żadnych wniosków dowodowych, i konkretnych zarzutów w tym zakresie.

W konsekwencji w ocenie Sądu roszczenie w tym zakresie zasługuje na uwzględnienie.

Uwadze Sądu nie uszło jednak, że w fakturze VAT nr (...) opiewającej na kwotę 109,60 zł, została uwzględniona dodatkowo kwota w wysokości 0,28 zł tytułem odsetek za nieterminowe wpłaty wynikająca z faktury VAT nr (...) (łącznie kwota 109,88 zł). Jeszcze raz w tym miejscu zaznaczyć należy, że powód nie wykazał zasadności naliczenia przedmiotowej kwoty 0,28 zł, w szczególności wobec nie przedłożenia faktury Vat (...), o czym wcześniej była mowa.

Wobec powyższego Sąd uznał, że powód miał prawo domagać się zasądzenia od pozwanego kwoty 109,60 zł wraz z należnymi od tej kwoty odsetkami, przy czym wobec braku dowodu doręczenia pozwanemu przedmiotowej faktury te należą się od dnia następującego po dniu doręczeniu odpisu pozwu. Wierzyciel ma bowiem prawo domagać się odsetek za czas opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego przez dłużnika, choćby nie poniósł żadnej szkody i choćby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 481 § 1 k.c.). Jeżeli zaś stopa odsetek nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe (art. 481 § 2 k.c.). Od zaległych odsetek można zaś żądać odsetek od chwili wytoczenia o nie powództwa (art. 482 § 1 k.c.). W konsekwencji Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 109,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 marca 2021 roku do dnia zapłaty oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c., zgodnie z którym Sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania. Koszty procesu strony pozwanej stanowią koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej – 270 zł (§ 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie).